

Vergaderjaar 2021–2022

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 1461

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 september 2021

In Nederland en de Europese Unie zijn we steeds beter in staat om de Covid-pandemie te beheersen. De beschikbaarheid van vaccins is daartoe een belangrijke voorwaarde. In Nederland zijn inmiddels meer dan 23,5 miljoen vaccins gezet en is meer dan 80% van alle Nederlanders boven de 12 jaar volledig gevaccineerd. Tegelijk zien we dat wereldwijd veel landen maar in beperkte mate toegang hebben tot vaccins. Dat is ook de reden dat het kabinet al eerder heeft aangegeven de vaccins die niet in Nederland worden gebruikt, te zullen doneren.

Ik ga daarbij in 2021 uit van het motto: «Get one-Give one». We willen tenminste net zoveel vaccins doneren, als dat we zelf gebruiken. Zoals aan uw Kamer gemeld, zijn we daartoe al eerder gestart met bilaterale donaties uit voorraad.

Tot nu toe hebben we zo al ruim anderhalf miljoen doses geschonken aan landen als Suriname, Indonesië en Namibië. We naderen nu het punt dat we ook rechtstreeks vanuit de fabriek kunnen gaan doneren aan Covax, de wereldwijde faciliteit voor toegang tot vaccins. Doneren via Covax is een eerlijke, efficiënte en snelle manier om bij te dragen aan het verhogen van de vaccinatiegraad in alle landen van de wereld. Dit was eerder nog niet mogelijk, omdat Covax alleen vaccins accepteert die niet al aan een land zijn uitgeleverd. Bovendien moeten contracten worden opgesteld tussen GAVI (namens Covax), de leverancier in kwestie en het donerende land. Dit lijkt wellicht slechts een administratieve handeling, maar dat is het in praktijk helaas niet. Medicijndonatie is altijd complex en gebonden aan strikte regels. Juridisch bezien moeten we zorgen dat bijvoorbeeld afspraken rondom aansprakelijkheid goed worden geborgd, ook in een situatie waarin Nederlands en Belgisch recht soms naast elkaar lopen. De leveringen van de door ons gekochte vaccins vinden immers plaats onder Belgisch recht. Bovendien werkt GAVI het liefst met één set voorwaarden voor alle aangesloten landen. Ook andere EU-lidstaten lopen aan tegen dit dilemma.

Tegelijk is helder dat de vaccins *nu* nodig zijn in veel landen op de wereld. Naar mijn mening hebben we met onze EU-partners en GAVI hier nu een goede middenweg in gevonden. We werken hierbij zo efficiënt mogelijk samen via zogenaamde faciliterende EU-lidstaten. Daarom kan nu ook snel gestart gaan worden met directe donaties aan Covax. Ik heb goede hoop dat de eerste Nederlandse vaccins in de loop van oktober door GAVI ontvangen kunnen worden.

Hieronder bied ik u graag inzicht in alle donaties die Nederland reeds heeft gedaan, welke bilaterale donaties dit jaar nog zullen volgen en hoeveel doses vaccin we voornemens zijn via Covax te doneren. Ik hecht eraan hier te benadrukken dat Nederland er op dit moment voor kiest om al ons surplus *om niet* te doneren. Reden dat we hiervoor kiezen is dat Nederland het als verantwoordelijkheid voelt bij te dragen aan het bestrijden van de crisis in de rest van de wereld. Dat doen we omdat we ons betrokken voelen bij de rest van de wereld, maar ook omdat het vanuit volksgezondheidsoverwegingen van belang is om de pandemie ook elders in de wereld te bestrijden. Bovendien is het ook een Nederlands belang dat de mondiale economie zo snel als mogelijk kan herstellen en markten weer opengaan.

Uit onderstaande tabel blijkt dat Nederland voornemens is om in 2021 ruim 27 miljoen vaccins te doneren. Dat is een aantal dat verhoudingsgewijs gelijk is aan toezeggingen van landen als Duitsland en de VS. Het door Nederland te doneren volume wordt voor een belangrijk deel bepaald door het aantal vaccins dat we inkopen en geleverd krijgen. Daarbij is van belang te wijzen op het feit dat we uiteindelijk niet aan alle contracten waar ooit sprake van was, invulling hebben gegeven. Zo hebben we ervoor gekozen om niet mee te doen met de contracten met Sanofi en Valneva en veel minder af te nemen van het vaccin van Novavax. De vaccins van Novavax en Curevac worden, als ze al markttoelating verkrijgen, ook pas in 2022 op zijn vroegst geleverd. Van Janssen hebben we nog zeer grote volumes tegoed en ook hiervan is niet duidelijk of deze nog wel in 2021 geleverd zullen worden. Dit maakt dat het in 2021 te doneren volume, substantieel is, maar wellicht minder omvangrijk dan gedacht.

Overigens hebben we ook vaccins ingekocht voor de periode 2022/2023 (met name BionTech/ Pfizer en Moderna). Van deze volumes staat nog niet vast of en in welke mate deze in de komende jaren in Nederland ingezet zullen gaan worden, bijvoorbeeld als eventuele booster voor een deel, of de gehele bevolking vanaf 12 jaar. Het RIVM houdt die eventuele noodzaak nauwlettend en continue in de gaten. Over de mogelijke donaties in deze jaren zal ik uw Kamer later nog separaat informeren.

Vaccinatie 2021: x 1 miljoen doses (op basis van door fabrikant aangegeven aantal doses per vial)

Voorraad	Totaal
Gecontracteerd voor 2021	72,3
Ontvangen tot week 39	34,2
Gebruikt in Nederland	24,6
Huidige voorraad	7,5
Reservering nationale campagne	3
Nu beschikbaar voor bilaterale donatie	4,5
Reeds bilateraal gedoneerd	1,65
Reeds via Zweden aan Covax geleverd	0,5
Dit jaar nog te verwachten leveringen	22
Te doneren via Covax 2021	21
Totaal te doneren bilateraal 2021	6,15
Totaal te doneren in 2021	27,15

Uit het bovenstaande blijkt dat Nederland inmiddels 1,65 miljoen vaccin bilateraal heeft gedoneerd (aan Suriname, Kaapverdië, Namibië en Indonesië). Daarnaast hebben we via een zogenaamde lening-donatie aan Zweden, al 500.000 vaccins geleverd aan Covax. Voor die weg is gekozen omdat Zweden al eerder dan Nederland een overeenkomst had met GAVI. Nederland krijgt deze later van Zweden terug en deze doses worden dan ook weer aan GAVI gedoneerd.

De komende weken zullen we nog circa 4,5 miljoen doses bilateraal doneren, waarmee we ons commitment aan Indonesië nakomen. Op deze wijze werken we de voorraad die in Nederland nog voorhanden is weg. Wel houden we nog circa 3 miljoen doses aan in Nederland om de huidige vaccinatiecampagne af te kunnen ronden, immuungecompromiteerden te kunnen voorzien van een derde prik en voor een noodzakelijke reservevoorraad. Die laatste component dient steeds op peil te blijven. Hiervoor gebruiken we indien nodig een klein deel van de nog binnenkomende vaccins in 2021.

Niet alle doses waar Nederland nog recht op heeft, zullen als gezegd in 2021 nog geleverd worden. Naar verwachting zullen we dit jaar nog circa 22 miljoen doses tegemoet kunnen zien. Deze moeten zoveel mogelijk direct vanuit de fabriek aan Covax geleverd gaan worden. Ik hecht er wel aan om te benadrukken dat we er hierbij van afhankelijk zijn of de te verwachten leveringen ook daadwerkelijk plaatsvinden. Indien die aantallen achterblijven, dan werkt dat direct door op het aantal te doneren vaccins.

In totaal komt daarmee het aantal te doneren vaccins in 2021 op ruim 27 miljoen doses, waarmee Nederland ruim invulling geeft aan het uitgangspunt dat Nederland in 2021 minimaal net zoveel vaccins weggeeft, als zelf gebruikt.

In 2022 kunnen dus nog meer donaties volgen. Ik zal u daarover als gezegd te zijner tijd nader informeren.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge